

Лекція № 12.

Тема: Життя і діяльність Д.І. Менделєєва.

Дмитро Іванович Менделєєв - один з найвидатніших учених світу - народився 27 січня (8 лютого) 1834 у м. Тобольську в родині директора місцевої гімназії.

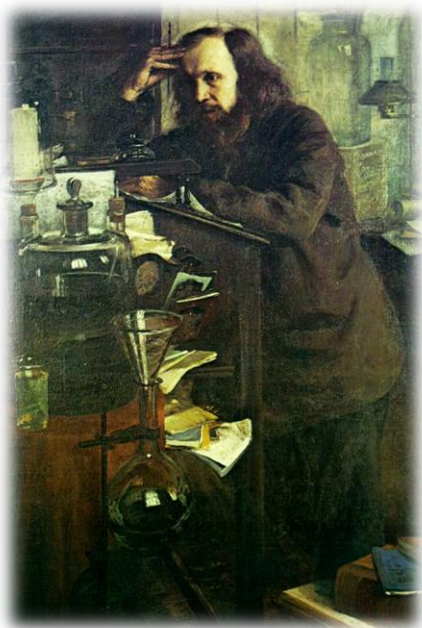

Після закінчення Тобольської гімназії Д.І. Менделєєв вступив до Петербурзького педагогічного інституту, який він закінчив в 1857 р. із золотою медаллю.

Захистивши магістерську дисертацію в 1858 р., Д.І. Менделєєв поїхав за кордон у дворічне наукове відрядження. Після повернення він був обраний професором спочатку Петербурзького технологічного інституту, а потім університету, у якому протягом 23 років вів наукову і педагогічну роботу.

Під час студентських заворушень у 90-х р.р. він виступив на захист студентів і був змушений покинути університет. Останні роки свого життя Д.І. Менделєєв працював у Головній палаті мір і ваг.

Найбільшим досягненням творчої діяльності Д.І. Менделєєв було відкриття періодичного закону та створення періодичної системи елементів. Велику популярність здобула його докторська дисертація «Про з'єднання спирту з водою і розуміння розчинів як асоціації». Розроблена Д.І. Менделєєвим гідратна теорія розчинів має значення для науки і в наш час.

Видатною працею Д.І. Менделєєва є його книга «Основи хімії». У цій книзі вперше вся неорганічна хімія була викладена на основі періодичного закону.

Органічно поєднуючи теорію з практикою, Д.І. Менделєєв багато уваги приділяв питанням технології нафти. Він пропонував всіляко збільшувати видобуток нафти і вдосконалювати її хімічну переробку. Зацікавившись залізорудної промисловістю Уралу, Д.І. Менделєєв рекомендував використовувати вугілля Кузнецького басейну. Він, як патріот своєї батьківщини, вніс ряд цінних пропозицій для розвитку металургії та багатьох інших галузей вітчизняної промисловості.

Наукова діяльність Д.І. Менделєєва була дуже багатогранна. Великі його заслуги у розробці техніки точних вимірювань, в теорії повітроплавання, у фізиці і в хімічній технології. Цінними були його висловлювання про всебічне і розумне використання природних багатств Росії.